

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1947.

Första kammaren.

Nr 8.

Lördagen den 15 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 2 eftermiddagen; och dess förhandlingar leddes av herr förste vice talmannen.

Herr statsrådet *Danielson* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 30, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § lagen den 29 juni 1945 (nr 522) om kontroll å viss utländsk egendom m. m., så ock om fortsatt giltighet av samma lag, m. m.;

nr 48, angående försäljning av vissa fastigheter;

nr 52, angående bemyndigande att försälja viss kronan tillhörig fast egendom;

nr 53, angående befrielse från skyldighet att erlägga överuttagningsavgift för gas;

nr 54, angående vidgad rätt till resekostnadsersättning för kontraktsprost vid tjänsteresor m. m.;

nr 56, angående vissa frågor om befrielse från ersättningsskyldighet;

nr 57, angående anslag till nybyggnad vid ingenjörsvetenskapsakademiens försöksstation m. m.;

nr 58, angående vissa investeringar i telegrafverkets fond för budgetåret 1947/48; samt

nr 59, angående dyrtidstillägg å vissa livräntor m. m. i anledning av olycksfall eller yrkessjukdom.

Anmäldes och godkändes jordbruksutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 25, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare statsbidrag för undersökning rörande visst torrlägningsföretag, m. m.

Anmäldes och godkändes bevillningsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 26, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning med ytterligare bestämmelser angående taxering för inkomst under vissa år av ersättning på grund av försäkring för förlust av fartyg, m. m.;

nr 27, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker; samt

nr 28, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 18 juni 1937 (nr 481) angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.

Anmäldes och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

Första kammarens protokoll 1947. Nr 8.

nr 29, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47, i vad propositionen avser justitiedepartementets verksamhetsområde;

nr 30, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47, i vad propositionen avser finansdepartementets verksamhetsområde;

nr 31, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen å kapitalbudgeten under statens allmänna fastighetsfond gjorda framställningar angående anslag för budgetåret 1947/48, i vad propositionen avser kommunikationsdepartementets verksamhetsområde;

nr 32, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under tionde huvudtiteln gjorda framställning om anslag för budgetåret 1947/48 till säkerhetsanstalter för sjöfarten;

nr 33, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under statens allmänna fastighetsfond gjorda framställning angående anslag för budgetåret 1947/48 till säkerhetsanstalter för sjöfarten; samt

nr 34, i anledning av väckta motioner om anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 till bestridande av kostnaderna för riksdagens interparlamentariska grupps deltagande i konferens i Kairo.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 45, med förslag till lag angående ändring i lagen den 22 juni 1928 (nr 254) om arbetsdomstol.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 46, angående indragning av vissa till församlingskyrkor utgående ersättningar m. m.; och

nr 47, angående ersättning i vissa fall i anledning av olycksfall i arbete eller yrkessjukdom.

Föredrogs och bordlades Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade propositioner nr 30, 48, 52—54 och 56—59.

*Interpellation
ang. revision
av det nya
uppbörds-
systemet.*

Herr **Ström** erhöi på begäran ordet och anförde: Herr talman! Källskatten, som avsåg att förenkla, förbilliga och snabbare avklara skatteuppbörden, har i stället redan i sin begynnelse åstadkommit stor ovilja hos skattedragarna. Den har i praktiken blivit synnerligen tillkrånglad, allmänheten är oviss och förvirrad, besvärligheterna hopas, och kostnaderna stiga för allmänhet och myndigheter. Anhopningen av personal har också vållat förtret i dessa tider av brist på arbetskraft.

Dess bättre kan intet särskilt parti anklagas för den nya metoden, alla ha vi varit ense om att pröva denna metod; regering och myndigheter ha gjort sitt bästa för att söka vägleda allmänheten i uppbördsmetodernas irrgångssalonger. Genom det konstlade väldiga rumoret kring den väntade skattereformen har källskatteuppbörden hos många ansetts vara en del av själva skattereformen, som förestår. Och då avdragen vid källan blivit större än vad som beräknats, har missnöjet med uppbördsreformen ytterligare stegrats.

Läget är därför icke tillfredsställande. Källskatteuppbörden är avsedd allenast som ett försök. Skulle allmänheten fortsätta att reagera mot den nya metoden och skulle kostnaderna för den bli större än skattedragarna och även regering och riksdag beräknat, torde snarast böra undersökas var felen

Interpellation ang. revision av det nya uppbördssystemet. (Forts.)
i metoden ligga, om metoden kan förenklas och förbilligas eller om hela försöket såsom stridande mot svenska folkets psykologiska läggning bör ersättas med ett reformerat äldre system.

På önskan av flera medborgare, särskilt arbetare, att bringa frågan inför riksdagen hemställas härmed om kammarens benägna tillstånd att till herr finansministern framföra följande spörsmål:

Är det regeringens avsikt att, sedan det nya uppbördssystemet prövats under detta och ett följande år, underkasta systemet en grundlig revision och om så befinnes lämpligt pröva antingen en återgång till ett reviderat äldre system eller framlägga ett förslag till ett helt nytt uppbördssystem, mera enkelt och praktiskt samt mindre kostnads- och personalslukande?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågavarande spörsmål finge framställas.

Anmälades och bordlades

statsutskottets utlåtanden:

nr 25, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fortsatt disposition av vissa äldre reservationsanslag;

nr 26, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående anslag för budgetåret 1947/48 till förskott av kostnader för uppgörande av byggnadsplaner;

nr 27, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse för G. V. Löthner och F. H. Jonsson från ersättningskyldighet; samt

nr 28, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen å kapitalbudgeten under statens allmänna fastighetsfond gjorda framställningar angående anslag för budgetåret 1947/48, i vad propositionen avser utrikesdepartementets verksamhetsområde;

sammansatta stats- och andra lagutskottets utlåtande nr 1, i anledning av dels Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar om anslag till bidrag till dyrtidstillägg å folkpensioner och invalidunderstöd, anslag till bidrag till provisoriska förstärkningar av tilläggspensioner och invalidunderstöd, anslag till provisorisk förstärkning av ersättning åt blinda samt anslag till dyrtidstillägg å ersättning åt blinda, dels ock Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om dyrtidstillägg under senare halvåret 1947 å folkpensioner och invalidunderstöd, m. m.;

bevillningsutskottets betänkanden:

nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 6 mars 1942 (nr 63) angående rätt för Konungen att åsätta särskild tullavgift;

nr 5, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fortsatt bemyndigande för Kungl. Maj:t att medgiva visst undantag från gällande villkor för åtnjutande av rätt till varvsindustrirestitution; samt

nr 6, i anledning av väckt motion angående viss ändring av bestämmelserna i 12 § taxeringsförordningen;

första lagutskottets utlåtanden:

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fullföljd av talan från domkapitel m. m.; samt

nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i lagen den 7 december 1934 (nr 573) om tillsättning av prästerliga tjänster;

andra lagutskottets utlåtande nr 1, i anledning av väckta motioner om utredning och förslag angående utsträckt tillämpning av den s. k. ensittarlagen; ävensom

jordbruksutskottets utlåtande nr 8, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen beträffande jordbruksdepartementet gjorda framställningar om anslag till kapitalinvesteringar jämte i ämnet väckt motion.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 2.11 eftermiddagen.

In fidem
G. H. Berggren.

Tisdagen den 18 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 4 eftermiddagen.

Justerades protokollen för den 11 och den 12 innevarande månad.

Upplästes en till kammaren inkommen ansökning, som jämte därvid fogat läkarintyg var så lydande:

Till riksdagens första kammare.

Med hänvisning till bifogade läkarintyg får undertecknad vördsamt hemställa om ledighet från riksdagsarbetet under tiden 20 februari—20 mars 1947.

Stockholm den 17 februari 1947.

Josef Hagman.

Härmed intygas, att riksdagsman *Josef Hagman* på grund av sjukdom (skellett-tumör) är oförmögen att delta i riksdagsarbetet tills vidare under tiden 20 februari—20 mars 1947.

Radiumhemmet den 17 februari 1947.

Elis Berven,
överläkare.

Den begärda ledigheten beviljades.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 30, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § lagen den 29 juni 1945 (nr 522) om kontroll å viss utländsk egendom m. m., så ock om fortsatt giltighet av samma lag, m. m.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 48, angående försäljning av vissa fastigheter.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 52, angående bemyndigande att försälja viss kronan tillhörig fast egendom.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 53, angående befrielse från skyldighet att erlägga överuttagningsavgift för gas.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 54, angående vidgad rätt till resekostnadsersättning för kontraktsprost vid tjänsteresor m. m.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:
nr 56, angående vissa frågor om befrielse från ersättningsskyldighet;
nr 57, angående anslag till nybyggnad vid ingenjörsvetenskapsakademiens försöksstation m. m.;
nr 58, angående vissa investeringar i telegrafverkets fond för budgetåret 1947/48; samt
nr 59, angående dyrtidstillägg å vissa livräntor m. m. i anledning av olycksfall eller yrkessjukdom.

Föredrogs och bordlades ånyo statsutskottets utlåtanden nr 25—28, sammansatta stats- och andra lagutskottets utlåtande nr 1, bevillningsutskottets betänkanden nr 4—6, första lagutskottets utlåtanden nr 3 och 4, andra lagutskottets utlåtande nr 1 samt jordbruksutskottets utlåtande nr 8.

Herr *Ekströmer* avlämnade en av honom och herr *Arrhén* undertecknad motion, nr 224, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rundradion i Sverige.

Motionen bordlades.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 4.03 eftermiddagen.

In fidem
G. H. Berggren.

Onsdagen den 19 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 11 förmiddagen.

Herr statsrådet *Wigforss* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:
nr 60, angående fortsatt tullfrihet för Svenska röda korset för viss sjukvårds-, beklädnads- och sjuktransportmateriel;
nr 61, angående fortsatt tullfrihet i vissa fall för Föreningen rädda barnen för kläder, beklädnadsmateriel och livsförnödenheter; samt
nr 63, med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1943 (444) om tillståndstvång för byggnadsarbete.

Herr statsrådet *Myrdal* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition nr 62, angående godkännande av avtal mellan kronan och Stockholms stad rörande vissa markfrågor i Stockholm m. m.

Om utökade pensionsförmåner åt enskilda företagare.

Herr statsrådet och chefen för handelsdepartementet **Myrdal**, som tillkännagivit, att han hade för avsikt att vid detta sammanträde besvara herr von Helands interpellation om utökade pensionsförmåner åt enskilda företagare, erhöll ordet och anförde: Herr talman! Med kammarens tillstånd har herr von Heland till mig riktat följande interpellation:

Är herr statsrådet villig att vidtaga sådana åtgärder, att de sakkunniga för utredning av frågan om pensionering av i privat tjänst anställda även erhålla i uppdrag att utreda frågan om att bereda företagarna inom det enskilda näringslivet utökade pensionsförmåner utöver vad den allmänna pensionsförsäkringen ger?

I sin motivering hänvisar interpellanten till det kända förhållandet, att ett stort antal småföretagare inom jordbruk, handel, industri och andra näringar ha starkt begränsade inkomster. Man har av denna anledning inom regeringen noga övervägt frågan, huruvida icke även småföretagarnas pensioneringsproblem borde inbegripas i det utredningsuppdrag, som den nya tjänstepensionsutredningen erhållit. Det har emellertid härvid visat sig, att småföretagarnas pensionsfråga är tekniskt så skild från spörsmålet om hur en mera allmän utbredning av ordnad tjänstepensionering skall åstadkommas, att det av praktiska skäl skulle vara olämpligt att förena dessa två komplex i samma utredningsuppdrag. En tjänstepensionering bör troligen finansieras genom bidrag av både arbetsgivare och löntagare. I fråga om småföretagare föreligger emellertid icke denna möjlighet att dela kostnaden mellan den försäkrade och en annan part, såvida man icke ytterligare bygger ut den delvis med offentliga bidrag finansierade allmänna folkpensioneringen. Beträffande denna senare möjlighet är emellertid att märka, att statsmakterna genom den förra året antagna folkpensionsreformen tagit ställning till frågan hur långt man i detta avseende tills vidare kan sträcka sig.

Pensioneringsproblemet för småföretagare ligger sålunda tekniskt annorlunda till än löntagarnas pensionsfråga. Det är dessutom av nyss anförda skäl

Om utökade pensionsförmåner åt enskilda företagare. (Forts.)

svårare. Jag vill emellertid erinra om att pensionsstyrelsens frivilliga pensionsförsäkringssystem utgör en mycket billig form för utbyggnad av den ålderdomsförsörjning som folkpensioneringen ger. Det är vidare min förhoppning, att småföretagarnas pensionsfråga skall komma i ett bättre läge genom en fortsatt effektivisering av försäkringsväsendet. Jag erinrar om att 1945 års försäkringsutredning har till uppgift att söka utforma en organisation av försäkringsväsendet, som kan främja en sådan effektivisering. Tjänstepensionsutredningen har likaledes att på sitt område söka verka för en effektivisering och skall i detta syfte samverka med försäkringsutredningen. Detta gemensamma arbete kan komma att medverka till en utveckling av kollektiva försäkringsformer, som skulle kunna bli till nytta även för småföretagarnas behov. För min del skulle jag vilja beteckna det såsom synnerligen lyckligt, om det pågående utredningsarbetet skulle leda till ett sådant resultat. Det är min avsikt att noga följa de båda kommittéernas arbete, och om det visar sig, att detta arbete öppnar möjligheter för en lösning även av småföretagarnas pensioneringsfråga, är jag för min del beredd att medverka till att dessa möjligheter också utnyttjas.

Herr von Heland: Herr talman! Jag ber att värdsamt få tacka herr statsrådet för det snabba svaret och för att jag har fått taga del av det i förväg.

Herr statsrådet känner sedan gammalt mitt stora intresse för småföretagarna inom jordbruk, fiske, handel, industri och andra näringar och förstår säkerligen, att jag inte kan känna mig nöjd med svaret trots herr statsrådets löfte att, om pågående utredningar komma att leda till en utveckling av kollektiva försäkringsformer, medverka till att dessa också utnyttjas. Min uppfattning är nämligen den, att med regeringens pris-, löne- och skattepolitik komma småföretagarnas inkomster inte att räcka till för pensionspremier i en pensionsförsäkring som kan jämföras ens med de lägsta pensionerna åt löntagarna, därest inte staten tar på sig kostnaderna liksom vid folkpensioneringen. Det är denna pensionering som jag anser måste förbättras och bör sammanföras med andra pensionsformer men som statsrådet för närvarande inte vill utvidga.

Genom den förra året antagna folkpensionsreformen har ett stort steg tagits mot rättvisare förhållanden — det är jag fullständigt överens med herr statsrådet om — men jag kan inte hålla med om att man härigenom har tagit ställning till hur långt man i detta avseende för närvarande får sträcka sig. Det parti jag tillhör kan vidare inte godkänna beslutet om dyrortsgraderade bostadstillägg. På landsbygden utgå inga bostadstillägg alls, men i Stockholm kan bostadstillägg utgå med 800 kronor för makar, och därutöver har Stockholms stad beslutat lämna bidrag. Bostadstilläggen böra enligt mitt partis uppfattning utgå med ett för alla pensionärer lika stort belopp, var de än äro bosatta. Bortsett från folkpensionerna, som i övrigt utgå lika till alla, är lägsta manliga statspension för närvarande 2 720 kronor och lägsta manliga pension från Stockholms stad 3 864 kronor. Avsikten är ju också att göra det än förmånligare för dessa pensionstagare, av vilka de, som få de lägsta pensionerna, äro grovarbetare.

Småföretagarna försöka väl som regel pensionera sig genom att förbättra sina företag och avbetala skulder. Man försöker alltså att skapa sig en förmögenhet. För att erhålla en ränta motsvarande lägsta statspension, ca 3 000 kronor, måste småföretagaren skaffa sig en förmögenhet på bortåt 100 000 kronor. Som jag redan har påpekat, tror jag att med den nuvarande politiken detta även med den största sparsamhet och den största flit — kanske fjorton timmars arbetsdag — är en omöjlighet för flertalet småföretagare. Med det skatteförslag,

Om utökade pensionsförmåner åt enskilda företagare. (Forts.)
som regeringen nu ämnar lägga fram, komma orättvisan och svårigheten att bli större.

Tjänstemännen ha möjlighet att vid inkomstbeskattningen göra avdrag för pensionsavgifter, och samma förmån har den som kan teckna en pensionsförsäkring med årliga premier. Den fria yrkesutövaren får däremot betala inkomstskatt för de pengar han kan spara för sin pensionering, och i den mån hans sparade kapitalresurser överstiga 20 000 kronor, drabbas han därutöver även av en förmögenhetsskatt. Även sedan man på grund av ålder kommit ur förvärvsarbetet äro beskattningsvillkoren olika. Tjänstemännens pension beskattas endast som inkomst, men inte som förmögenhet, under det att småföretagaren, spararen, får betala skatt både för själva kapitalet och för avkastningen.

Orättvisan torde vara påtaglig. De medborgare, som bidraga till den gemensamma produktionen, borde känna att samhället tillförsäkrar dem alla ett lika starkt och effektivt skydd, när de av ålderdom ej längre själva förmå skaffa sig en skälig levnadsstandard. Nu skyddas faktiskt endast de, som haft en så stor inkomst, att de själva ha kunnat fondera sparmedel för ålderdomen, och de, vilkas arbetsgivare — staten, kommunen eller enskilt företag — avsatt medel för pensionering av de anställda.

Icke endast beträffande löner och inkomster, utan även beträffande pensionerna framträder alltså enligt min uppfattning den orättvisa fördelningen av den gemensamma nationalinkomsten. Och till råga på allt skall man bestraffa dem, som slitit och släpat och sparat, genom en kvarlåtenskapsskatt, som minskar de efterlevandes möjligheter och intresse att fortsätta småföretagarens arbete.

Herr talman! Liksom man önskar »rationalisera» bort hundra tusen småbrukare synes man nu även vilja »rationalisera» bort hundra tusen andra småföretagare.

Herr statsrådet *Weijne* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition nr 55, angående anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 till vissa om- och nybyggnadsarbeten vid serafimerlasarettet m. m.

Ang. revision
av det nya
uppbördssy-
stemet.

Ordet lämnades härefter till herr statsrådet och chefen för finansdepartementet **Wigforss**, som meddelat, att han ämnade vid detta sammanträde besvara herr Ströms interpellation angående revision av det nya uppbördssystemet, och nu yttrade: Herr talman! I en med första kammarens tillstånd framställd interpellation har herr Ström till mig riktat följande fråga:

Är det regeringens avsikt att, sedan det nya uppbördssystemet prövats under detta och ett följande år, underkasta systemet en grundlig revision och om så befinnes lämpligt pröva antingen en återgång till ett reviderat äldre system eller framlägga ett förslag till ett helt nytt uppbördssystem, mera enkelt och praktiskt samt mindre kostnads- och personalslukande?

I anledning härav får jag anföra följande.

Det ligger i sakens natur att en så omfattande och tekniskt så pass svår-
bemästrad reform som uppbördsreformen inte kan genomföras utan att vissa friktioner uppstå under den första tiden av det nya systemets tillämpning. Emellertid torde det missnöje med reformen, som på sina håll kommit till synes, i väsentlig mån vara beroende av att uppbördsreformen genomförts innan de väntade skattesänkningarna kommit till stånd. Detta har medfört att — eftersom skatteavdragen baseras på det löpande årets inkomster och de nominella inkomsterna ökat i en relativt betydande omfattning — skatteavdragen blivit högre än vad många skattebetalare räknat med. Kritiken mot källskatterefor-

Ang. revision av det nya uppbördssystemet. (Forts.)

men kan därför förväntas högst väsentligt minska, då skattesänkningarna genomförts.

Det torde sålunda inte finnas anledning att nu upptaga till diskussion vare sig frågan om en återgång till det äldre uppbördssystemet eller frågan om en övergång till ett helt nytt system. Däremot förutsätter jag, såsom jag tidigare i olika sammanhang antytt, att uppbördsreformen skall bli föremål för en översyn, sedan det nya systemet under något år varit i tillämpning. Denna översyn bör emellertid avse att inom uppbördsförordningens ram vidtaga sådana förenklingar och förbättringar, som på grundval av vunna erfarenheter befinnas möjliga.

Herr Ström: Herr talman! Jag ber att få framföra mitt vördsamma tack till herr finansministern för hans snabba svar på min interpellation.

Jag tycker att svaret i stort sett är gynnsamt, och särskilt tycker jag att hans löfte om en snabb översyn av den nyss genomförda reformens verkningar är lovande. Det är emellertid ett par små anmärkningar jag skulle vilja göra i samband med mitt spørsmål.

Jag är fullkomligt ense med herr statsrådet därom, att en så omfattande och tekniskt så svårbemästrad reform som uppbördsreformen särskilt under övergångsåren måste medföra friktioner och åstadkomma ett ganska utbredd missnöje. Det är också riktigt, att detta till en viss del beror på att systemet är nytt och att det är mycket tillkrånglat, så tillkrånglat, att jag tror att ännu i dag ingen med säkerhet vet vad det verkligen innebär.

Emellertid är det nog också alldeles riktigt som herr statsrådet säger, att det väsentliga missnöjet beror på att uppbördsreformen har genomförts, innan de väntade skattesänkningarna ha kommit till stånd, och jag tror också att kritiken mot källskattesystemet kan förväntas minska ganska väsentligt, då skattesänkningarna ha genomförts. Men jag är av den uppfattningen, att det här också gäller en psykologisk fråga. Om allmänheten under dessa övergångsår får alltför hårt inpräntat i sig, att här är det omöjligt att komma till något praktiskt och enkelt resultat, så kommer den uppfattningen att hänga fast vid systemet, även sedan vi ha fått de väntade skattelindringarna. Och därest det skulle visa sig, att skattelättnaderna inte bli så stora, som man hade väntat sig, och att kostnaderna för denna väldiga reform växa och därigenom motverka en skatteminskning, så kommer en reaktion att inställa sig även därvidlag.

Men vi få ju hoppas på det bästa, och jag tror att det skall vara möjligt att övervinna de värsta svårigheterna, om man verkligen försöker att åstadkomma förenklingar.

Jag skall nu ta ett enda exempel, och jag väljer just det exemplet, därför att det är jag och riksdagen, men däremot inte finansministern, som bära skulden till det missförhållande jag skall påtala. Det är ju så, att vi här i Stockholm ha en kommunalskatt på 7:15, och med församlingsavgiften på i genomsnitt 50 öre blir det 7:65. Detta belopp är emellertid vid uträkandet av den preliminära, nu debiterade skatten avrundat uppåt till åtta kronor. Det gör, att icke mindre än sju miljoner kronor uttagas utöver vad som skulle behövas. Dessa sju miljoner kronor ligga räntelösa för stockholmarnas del i två år. Sedan betalas de tillbaka, och det blir ju en väldig apparat som skall sättas i gång, när alla dessa kronor och ören skola återbetalas till de hundratusentals skatte-dragarna i Stockholm. Och det är likadant i landet i övrigt.

Vad är då orsaken till att det blivit så stora summor? Anledningen är, såvitt jag erinrar mig, att medan finansministern föreslog, att kommunal inkomstskatt skulle för skattekrona och skatteöre beräknas till visst i jämnt 50-tal

Ang. revision av det nya uppbördssystemet. (Forts.)

öre bestämt belopp, beslöt riksdagen att avrundningen skulle ske uppåt till ett i helt kronotal bestämt belopp. Resultatet härav har blivit, att när det ligger ogynnsamt till, en väldig summa kan tagas ut för mycket av de skattskyldiga. Jag vet inte av vem eller på vad sätt den skall förvaltas, och det är mig obekant, om beloppet kan placeras så, att det ger någon behållning.

Det är sålunda i detta fall egentligen riksdagens fel att det blivit på detta sätt. Jag har frågat några, som äro mera insatta i dessa ting än jag själv är, vad orsaken var till dessa avrundningar, och svaret har varit att syftet varit att förenkla skatttabellerna. Men jag har tagit detta exempel för att påvisa ett av den oändliga räckta av svåra ingrepp, varmed reformen är bemängd och som säkerligen i längden komma att vålla ytterst stark opposition. Så som förhållandena nu äro, hade Stockholms stad kunnat ta ut sju miljoner kronor i skatt mera än den gjort — till de 7 kronor 15 öre per skattekrone hade de kunnat lägga 35 öre — och därmed kunnat få många reformer genomförda. Jag vet inte, om det extra uttag, som nu skett, användes för något verkligt produktivt ändamål. Närmast får det ju faktiskt karaktär av ett slags lån från statens sida av skattedragarna.

Det är väl så, att man också avrundar nedåt i vissa fall och att de skattskyldiga sålunda inte få någonting tillbaka om två år, utan i stället få betala en liten räkning. Men även detta får en ytterst ogynnsam inverkan och kommer att skapa opposition hos dem, som av denna anledning få betala kvarstående skatt. Både de, som nu få betala för mycket, och de, som betala för litet, bli missnöjda.

Det är sådana saker som, jämte en mängd andra, som jag här inte vill beröra, ha skapat ett ganska starkt missnöje och en växande opinion mot hela det nya uppbördssystemet, och jag vill därför hoppas att den av herr statsrådet utlovade snabba översynen skall äga rum och att utarbetandet av de ändringar i uppbördsförordningen, som kunna finnas påkallade, icke skall dröja alltför länge.

Herr Näsström: Herr talman! Ja, det är ju beklagligt, att stockholmarna en tid skola ligga ute med 35 öre för hög skatt per skattekrone. Det är ju inte riktigt, men har kanske varit svårt att komma ifrån. Men det är måhända en liten tröst för stockholmarna att veta, att det finnes de ute på landet, som äro i liknande situation men dessutom i kommunalskatt få betala ytterligare 7 à 8 kronor för varje skattekrone, och det är pengar som de aldrig få igen.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet den av herrar *Ekströmer* och *Arrhén* väckta motionen, nr 224, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rundradion i Sverige.

Föredrogs ånyo statsutskottets utlåtanden:

nr 25, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fortsatt disposition av vissa äldre reservationsanslag;

nr 26, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående anslag för budgetåret 1947/48 till förskott av kostnader för uppgörande av byggnadsplaner;

nr 27, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse för G. V. Löthner och F. H. Jonsson från ersättningsskyldighet; samt

nr 28, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen å kapitalbudgeten under statens allmänna fastighetsfond gjorda framställningar angående

anslag för budgetåret 1947/48, i vad propositionen avser utrikesdepartementets verksamhetsområde.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Vid förnyad föredragning av sammansatta stats- och andra lagutskottets utlåtande nr 1, i anledning av dels Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar om anslag till bidrag till dyrtidstillägg å folkpensioner och invalidunderstöd, anslag till bidrag till provisoriska förstärkningar av tilläggs-pensioner och invalidunderstöd, anslag till provisorisk förstärkning av ersättning åt blinda samt anslag till dyrtidstillägg å ersättning åt blinda, dels och Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om dyrtidstillägg under senare halvåret 1947 å folkpensioner och invalidunderstöd, m. m., bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Föredrogs ånyo bevillningsutskottets betänkanden:

nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 6 mars 1942 (nr 63) angående rätt för Konungen att åsätta särskild tullavgift;

nr 5, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fortsatt bemyndigande för Kungl. Maj:t att medgiva visst undantag från gällande villkor för åtnjutande av rätt till varvsindustrirestitution; samt

nr 6, i anledning av väckt motion angående viss ändring av bestämmelserna i 12 § taxeringsförordningen.

Vad utskottet i dessa betänkanden hemställt bifölls.

Vid förnyad föredragning av första lagutskottets utlåtande nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fullföljd av talan från domkapitel m. m., bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Föredrogs ånyo första lagutskottets utlåtande nr 4, i anledning av Kungl. Maj:s proposition med förslag till lag angående ändring i lagen den 7 december 1934 (nr 573) om tillsättning av prästerliga tjänster.

*Ang. vissa
ändringar
i prästvals-
lagen.*

Genom en den 24 januari 1947 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 26, vilken behandlats av första lagutskottet, hade Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga ett vid propositionen fogat, av kyrkomötet för dess del godkänt förslag till lag angående ändring i lagen den 7 december 1934 (nr 573) om tillsättning av prästerliga tjänster.

Utskottet hade i det nu föredragna utlåtandet hemställt, att förevarande proposition, nr 26, måtte av riksdagen bifallas.

Herr Schlyter: Herr talman! För en del år sedan beslöt riksdagen att hos Kungl. Maj:t hemställa, att propositioner om ändring i gällande lagar och författningar måtte i de fall, där detta utan större svårighet lät sig tekniskt genomföras, åtföljas av en jämlöpande sammanställning av gällande och föreslagen lagtext, varvid de föreslagna ändringarna utmärktes. Efter denna framställning har det en och annan gång hänt, att Kungl. Maj:t har följt riksdagens önskan, men än oftare händer det, att när det skulle ha varit synnerligen underlättande för riksdagen att få parallelltexter, propositionen kommer i det gamla vanliga skicket.

Ang. vissa ändringar i prästvalsagen. (Forts.)

Här föreligger nu ett fall, då första lagutskottet fick tillsägelse från vederbörande departement att det var ett brådskande ärende och att det därför var angeläget att utskottet snarast avlämnade sitt utlåtande — saken hade nämligen betydelse i fråga om vissa röstlängder som skulle vara färdiga inom viss tid. När vi fingo propositionen, visade det sig, att det i mycket hög grad skulle ha underlättat utskottets arbete, om propositionens lagtext varit spaltad. För att göra riksdagen en tjänst har i stället utskottet spaltat lagtexten på det sätt som vi anse att Kungl. Maj:t borde ha gjort.

Jag vill, herr talman, begagna detta tillfälle att göra en vördsam hemställan till herrar departementschefer om att riksdagens uttalade önskemål måtte beaktas.

Häri instämde herr *Norman*.

Herr Wistrand: Herr talman! Jag skall också be att få instämma med herr Schlyter. Jag måste säga, att det förefaller mig mycket egendomligt, att det skall behövas så många enträgna påminnelser för att få det ganska enkla förfaringssätt genomfört, varom riksdagen en gång hos Kungl. Maj:t hemställt men vars uteblivna iakttagande i detta fall av herr Schlyter påtalats.

I detta anförande instämde herr *Hage*.

Efter härmed slutad överläggning bifölls vad utskottet i det nu ifrågavarande utlåtandet hemställt.

Vid förnyad föredragning av andra lagutskottets utlåtande nr 1, i anledning av väckta motioner om utredning och förslag angående utsträckt tillämpning av den s. k. ensittarlagen, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Föredrogs ånyo och företogs punktvis till avgörande jordbruksutskottets utlåtande nr 8, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen beträffande jordbruksdepartementet gjorda framställningar om anslag till kapitalinvesteringar jämte i ämnet väckt motion.

Punkterna 1—9.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 10.

Lades till handlingarna.

Punkterna 11—16.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 17.

Lades till handlingarna.

Föredrogs och bordlades Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade propositioner nr 55 och 60—63.

Anmäldes och godkändes första lagutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 35, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i lagen den 7 december 1934 (nr 573) om tillsättning av prästerliga tjänster.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 11.42 förmiddagen.

In fidem
G. H. Berggren.

Lördagen den 22 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 2 eftermiddagen.

Herr statsrådet *Sträng* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

- nr 43, angående anslag till uppförande eller inrättande av barnhem m. m.;
- nr 49, med förslag till lag om tingshusbyggnadsskyldigheten i vissa fall;
- nr 64, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 6 § lagen den 30 augusti 1932 (nr 404) om kyrkofond, m. m.;
- nr 65, med förslag till förordning om fortsatt uppskov med ikraftträdandet av föreskriven skatt å motorsprit;
- nr 66, med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 16 februari 1934 (nr 19) om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i förhållande till utlandet m. m.;
- nr 67, angående omorganisation av medicinalstyrelsen;
- nr 68, med förslag till förordning om ändring i vissa författningar berörande veterinärväsendet samt angående inrättande av en veterinärstyrelse;
- nr 69, med förslag till lag om upphävande av andra stycket lagen den 11 april 1924 (nr 68) angående upphävande av danska och norska skiljemyns giltighet som lagligt betalningsmedel i Sverige;
- nr 70, angående pension åt vissa i statens tjänst anställda personer m. fl.;
- nr 71, angående anslag till den sociala hemhjälpsverksamheten; samt
- nr 72, med förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1947.

Justerades protokollen för den 15 och den 18 innevarande månad.

Anmäldes och godkändes andra lagutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 36, till Konungen i anledning av väckta motioner om utredning och förslag angående utsträckt tillämpning av den s. k. ensittarlagen.

Anmäldes och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 37, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående anslag för budgetåret 1947/48 till förskott av kostnader för uppgörande av byggnadsplaner;

nr 38, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse för G. V. Löthner och F. H. Jonsson från ersättningsskyldighet;

nr 39, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen å kapitalbudgeten under statens allmänna fastighetsfond gjorda framställningar angående anslag för budgetåret 1947/48, i vad propositionen avser utrikesdepartementets verksamhetsområde; samt

nr 44, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fortsatt disposition av vissa äldre reservationsanslag.

Anmäldes och godkändes jordbruksutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 40, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen beträffande jordbruksdepartementet gjorda framställningar om anslag till kapitalinvesteringar.

Anmäldes och godkändes bevillningsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 41, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 6 mars 1942 (nr 63) angående rätt för Konungen att åsätta särskild tullavgift; och

nr 42, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fortsatt bemyndigande för Kungl. Maj:t att medgiva visst undantag från gällande villkor för åtnjutande av rätt till varvsindustrirestitution.

Anmäldes och godkändes sammansatta stats- och andra lagutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 43, till Konungen i anledning av dels Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar om anslag till bidrag till dyrtidstillägg å folkpensioner och invalidunderstöd, anslag till bidrag till provisoriska förstärkningar av tilläggs pensioner och invalidunderstöd, anslag till provisorisk förstärkning av ersättning åt blinda samt anslag till dyrtidstillägg å ersättning åt blinda, dels ock Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om dyrtidstillägg under senare halvåret 1947 å folkpensioner och invalidunderstöd, m. m.

Anmäldes och godkändes första lagutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 45, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fullföljd av talan från domkapitel m. m.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 55, angående anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 till vissa om- och nybyggnadsarbeten vid serafimerlasarettet m. m.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 60, angående fortsatt tullfrihet för Svenska röda korset för viss sjukvårds-, beklädnads- och sjuktransportmateriel; samt

nr 61, angående fortsatt tullfrihet i vissa fall för Föreningen rädda barnen för kläder, beklädnadsmateriel och livsförnödenheter.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition, nr 62, angående godkännande av avtal mellan kronan och Stockholms stad rörande vissa markfrågor i Stockholm m. m.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition, nr 63, med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1943 (nr 444) om tillståndstvång för byggnadsarbete.

Föredrogs och bordlades Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade propositioner nr 43, 49 och 64—72.

Anmälades och bordlades

utrikesutskottets utlåtanden:

nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av en mellan Sverige och Nederländerna träffad handelsöverenskommelse;

nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av en mellan Sverige och den belgisk-luxemburgiska ekonomiska unionen träffad handelsöverenskommelse; samt

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avgivande av förklaring i enlighet med bestämmelserna i art. 36, mom. 2, i stadgan för den internationella domstolen;

statsutskottets utlåtanden:

nr 12, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar under Utgifter å driftbudgeten, För flera huvudtitlar gemensamma frågor, jämte i ämnet väckta motioner; samt

nr 29, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under tolfte huvudtiteln gjorda framställningar om anslag för budgetåret 1947/48 till allmänna indragningsstaten;

bevillningsutskottets betänkanden:

nr 7, i anledning av väckta motioner om rätt för städer, köpingar och municipalsamhällen att erhålla befrielse från eller nedsättning av bilskatt för vissa bilar;

nr 8, i anledning av väckt motion om sådan ändring av förordningen angående försäljning av rusdrycker, att maximeringen av inköp av spritdrycker försöksvis upphäves vid vissa utminuteringsställen;

nr 9, i anledning av väckt motion om sådan ändring av rusdrycksförsäljningsförordningen att vid olaga försäljning av rusdrycker såväl säljare som köpare underkastas straff;

nr 10, i anledning av väckt motion angående ändring av bestämmelserna rörande försäljning inom landet av porter och öl, klass III, m. m.; samt

nr 11, i anledning av väckt motion om viss ändring av 45 § fjärde stycket i kommunalskattelagen;

första lagutskottets utlåtanden:

nr 5, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ersättning av allmänna medel till vittnen m. fl.;

nr 6, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i strafflagen; samt

nr 7, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 26 april 1940 (nr 272) med särskilda bestämmelser angående domstolarna och rättegången vid krig eller krigsfara m. m.;

nr 8, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående utsträckt tillämpning av lagen den 4 juni 1943 (nr 274) om förlängd giltighetstid för ränte- och utdelningskuponger, m. m.;

nr 9, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 13 december 1940 (nr 995) om straff för sabotage; samt

nr 10, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättning från kyrkofonden för övertalig personal vid domänverket;

andra lagutskottets utlåtanden:

nr 2, i anledning av väckta motioner om utredning angående den statliga folkpensionens kombinerande med företagspension;

nr 3, i anledning av väckt motion angående indexreglering av folkpensionerna m. m.; samt

nr 4, i anledning av väckt motion om sådan ändring i lagen om folkpensionering att invalidpensionärerna beträffande behovsprövningen jämföras med ålderspensionärerna; ävensom

första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 1, i anledning av väckt motion om strykning av greve- och friherretitlarna i statskalendern och riksdagens kamrars ledamotsförteckningar.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 2.10 eftermiddagen.

In fidem
G. H. Berggren.